

BARCELONA LABDARÚGÓKLUB KONTRA BIZOTTSÁG – A EUB VISSZARÚGTA A LABDÁT: NINCS SZÓ LAPPANGÓ TÁMOGATÁSRÓL*

Széles Krisztina¹

A labdarúgás és az állami támogatások kapcsolata Magyarországon is megosztó és problémás területnek számít. Az Európai Bizottság is vizsgálta már a magyar sportszektorban a tao támogatások jogszerűségét.² Állami támogatás ennek, adókedvezmény annak. Vajon „járt-e”? „Jogos” volt-e?

Uniós versenyjogi értelemben az állami támogatás olyan támogatás, mely közvetlenül vagy közvetve állami forrásból származik, előnyhöz juttat bizonyos vállalkozást vagy ágazatot és ezáltal torzítja a tagállamok közötti versenyt. Azok a támogatások, melyek kimerítik ezeket a fogalmi elemeket, főszabály szerint tilosak, mivel a belső piaccal ellentétesek.³

Az Európai Unió Bírósága (a továbbiakban: EUB) ítélezési gyakorlatából tudjuk, hogy állami támogatás nemcsak közvetlenül nyújtható, hanem közvetetten is származhat az államtól. Ennek egyik tipikus esete az adókedvezmény. Így amikor a Bizottság – mint az állami támogatások vizsgálatára kizárólagos hatáskörrel rendelkező intézmény – egy tagállam által bevezetett intézkedést vizsgál, körültekintőnek és alaposnak kell lennie, hogy feltárhassa, a beavatkozás mögött nincs-e lappangó támogatási szándék. Azonban nemcsak a támogatási szándékot alátámasztó, hanem azt esetlegesen cáfoló tényeket, körülményeket is fel kell tárnia és csak ezt követően, a teljes körű információk birtokában határozhat arról, hogy egy adott intézkedés támogatásnak minősül-e vagy sem. Ha a Bizottság nem tesz eleget e kötelezettségének, az EUB⁴ előtt kereset indítható a határozat megsemmisítése érdekében. Így történt ez a spanyol Barcelona labdarúgóklub ügyében is.

Előzmények

1990. október 15-én a spanyol sportról szóló törvény⁵ minden spanyolországi hivatásos sportklubot arra kötelezett, hogy sportrésztvénytársasággá alakuljon

---

* DOI 10.21867/KjK/2019.2.4.

¹ Dr. Széles Krisztina, doktorandusz, Debreceni Egyetem, Marton Gáza Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola

² Lásd A magyar sportágazat támogatása adókedvezményt tartalmazó támogatási program révén a SA.31722 (2011/N) sz. állami támogatásról 2011.11.09-én hozott C(2011)7287 bizottsági határozatot.

³ Lásd az Európai Unióról szóló Szerződés (EUMSZ) 107. cikk (1) bekezdését.

⁴ Az EUB két szintből: Törvényszékből és Bíróságból áll. Jelen tanulmányban vizsgált ügy a Törvényszék előtt indult, ezért a továbbiakban a döntést hozó uniós bírói fórumra „Törvényszék”-ként utalunk.

⁵ Ley 10/1990 del Deporte

(Továbbiakban: sportrt.). E rendelkezés célja, hogy a sportklubokat felelősségteljesebb irányításra sarkallja. Ugyanakkor a törvény kivételt is tesz: azok a hivatásos sportklubok, melyek a törvény elfogadását megelőző üzleti években pozitív eredményt értek el, továbbra is sportklubként működhetnek. Így a felperes *Fútbol Club Barcelona* (Továbbiakban: Barcelona) és három másik hivatásos labdarúgóklub továbbra is sportklubként működött. Mivel nonprofit jogi személyeknek minősültek, így jövedelmük után egyedi adómérték alkalmazására voltak jogosultak. Ez az adómérték 2016-ig alacsonyabb volt, mint a sportrt.-k által fizetett adó.

A Bizottság 2013-ban hivatalos vizsgálati eljárást indított annak megállapítására, hogy e rendelkezés nem minősül-e állami támogatásnak. Eljárásának eredményeként arra a következtetésre jutott, hogy az eltérő adóügyi bánásmód nem összeegyeztethető a belső piaccal, ezért felszólította a Spanyol Királyságot, hogy szüntesse meg, illetve a 2000-es adóévtől kezdődően térítse vissza a kedvezményezettekkel az általa és a sportrt.-k által megfizetett társasági adók közötti különbözetet. Az ügyben érintett Barcelona labdarúgóklub a Törvényszékhez fordult, kérve a Bizottság határozatának megsemmisítését.

Felületes bizottsági eljárás?

A felperes szerint a Bizottság eljárása során nem vette figyelembe az EUMSZ. más, az ügyben relevanciával bíró rendelkezéseit, holott ezek vizsgálata is szerződésből eredő kötelezettsége lett volna. Így a határozatának meghozatalakor nem vizsgálta a letelepedés és a vállalkozás szabadságára vonatkozó követelményeket⁶ sem.

Az uniós versenyjogi értelemben vett állami támogatás fogalmi eleme az előny.⁷ A felperes úgy véli, hogy a Bizottság az előny fennállása tekintetében mérlegelési hibát követett el és megsértette a megfelelő ügyintézés elvét is, sérült a bizalomvédelem és a jogbiztonság elve is.

Az EUB esetjoga értelmében a költségvetési intézkedések meghatározott fajtái nem esnek az EUMSZ 107. cikke szerint tiltott az állami támogatás fogalma alá. Az egyik ilyen eset, amikor az adórendszer belső logikája indokolja egy intézkedés diszkriminatív voltát.⁸ A felperes szerint a jelen ügyben ilyen sajátos esetről van szó, tehát a szóban forgó eltérő adóügyi bánásmód nem tartozik az uniós jog által tiltott állami támogatások körébe.

Végezetül a felperes arra hivatkozik, hogy a Bizottság nem tartotta tiszteletben a létező támogatásokra vonatkozó eljárási követelményeket sem.

---

⁶EUMSZ 49. cikk

⁷ Várnay Ernő - Papp Mónika (2016): *Az Európai Unió joga*, Wolters Kluwer, Budapest. 1039-1040.

⁸ Lásd például a Bíróság C-78/08–C-80/08. sz., *Paint Graphos és társai* egyesített ügyekben 2011. szeptember 8-án hozott ítéletét (ECLI:EU:C:2011:550).

Meddig terjed a Bizottság hatásköre? Hol húzható meg a kötelezettségeinek a határvonala?

A Barcelona szerint a Bizottság figyelmen kívül hagyta azt a körülményt, hogy a szóban forgó spanyol törvény jogellenesen ír elő kötelező jogi formát, vagyis sérti a letelepedés és a vállalkozás szabadságát.

Az állandó ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a Bizottságnak mérlegelési jogköre van valamely tagállam támogatási rendszerének belső piaccal való összeegyeztethetőségének vizsgálatakor. Ugyanakkor az EUMSZ. általános rendszeréből következik, hogy ez a mozgástér nem vezethet a Szerződés egyéb rendelkezéseivel ellentétes eredményre.⁹

Ez különösen igaz, amikor az EUMSZ. többi rendelkezése ugyancsak a torzításmentes verseny biztosítására irányul – mint jelen esetben a felperes által hivatkozott letelepedési szabadság. Ugyanakkor, ha a Bizottság már magát a szóban forgó intézkedést jogellenesnek és a belső piaccal összeegyeztethetetlen állami támogatásnak minősítette, az ítélkezési gyakorlat nem kötelezi annak vizsgálatára, hogy ezenfelül történt-e jogsértés.

A Törvényszék szerint az a tény, hogy egy intézkedés kötelező jogi formát ír elő és ezáltal ellentétes bizonyos uniós rendelkezésekkel (de nem az állami támogatásokra vonatkozókkal), nem zárja ki hogy állami támogatásnak minősüljön. Következésképpen tehát a felperes tévesen ítélte meg a Bizottság kötelezettségének a terjedelmét. A Bizottságnak állami támogatásokkal kapcsolatos vizsgálata során nincs hatásköre arra, hogy megállapítsa az EUMSZ 49. cikkében foglalt letelepedési szabadság önálló megsértésének fennállását, és ez alapján levonja az ebből fakadó jogkövetkezményeket.

Az alapos vizsgálat követelménye

A felperes úgy véli, hogy a Bizottság nem vizsgálta meg, hogy 1995 és 2016 között a rá és társaira vonatkozó tényleges adómérték valóban előnyösebb volt-e vagy sem. A Bizottság nem folytatott le valamennyi releváns körülményre kiterjedő, teljes körű és pártatlan vizsgálatot és nem vette figyelembe a szóban forgó állami beavatkozás együttes és tényleges hatásait.

Az állami támogatás fogalmának értelmezése

---

⁹ Lásd a Bíróság 73/79. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1980. május 21-én hozott ítéletének [EBHT 1980., 1533. o.] 11. pontját; C-156/98. sz., Németország kontra Bizottság ügyben 2000. szeptember 19-én hozott ítéletének [EBHT 2000., I-6857. o.] 78. pontját, valamint a Törvényszék T-197/97. és T-198/97. sz., Weyl Beef Products és társai kontra Bizottság ügyben 2001. január 31-én hozott ítéletének [EBHT 2001., II-303. o.] 75. pontját.

Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint ez az állami támogatás fogalma jogi természetű és objektív körülmények alapján kell értelmezni.¹⁰ Emiatt az uniós bíróságnak főszabály szerint teljes felülvizsgálatot kell lefolytatnia abban a kérdésben, hogy egy intézkedés állami támogatásnak minősül-e. Ugyanez igaz annak megállapítására is, hogy az adott intézkedés előnyt nyújt-e valamely vállalkozásnak, hiszen a támogatás fogalmi eleme az előny nyújtása is.

A Törvényszék kiemelte, hogy egy intézkedés formájától függetlenül támogatásnak minősül amennyiben közvetlenül vagy közvetve alkalmas vállalkozások előnyben részesítésére, illetve, ha olyan gazdasági előnynek tekinthető, amit a kedvezményezett vállalkozás az általános piaci feltételek között nem érhetett volna el.¹¹

A támogatás fogalma nem csupán pozitív juttatásokat jelent, hanem olyan beavatkozásokat is, amelyek enyhítik a vállalkozás terheit. Ezáltal, anélkül, hogy a szó szoros értelmében szubvenciók lennének, azokkal azonos természetűek és hatásúak. Ennek megfelelően amennyiben az adott intézkedés nem jár együtt állami forrás átruházásával, de pénzügyileg kedvezőbb helyzetbe hozza a kedvezményezetteket a többi szereplőhöz képest, akkor állami támogatásnak minősül.¹²

Mivel az állami beavatkozások különböző formákat ölthetnek, ezért azokat tényleges hatásaik alapján kell megítélni. Ennélfogva amennyiben egy intézkedésnek eltérő következményei vannak a kedvezményezettjeire nézve, a Bizottságnak ezek együttes hatásait kell figyelembe vennie.¹³ Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint¹⁴ a Bizottság köteles a kifogásolt intézkedés alapos és pártatlan vizsgálatára. Csak így lehetséges, hogy a határozatát teljes körű és megbízható információkra alapozza.

A nonprofit szervezetek adózási rendszere, mint elválaszthatatlan egész

A jelen ügyben kifogásolt intézkedés előírja a spanyolországi hivatásos sportkluboknak, hogy sportrt.-vé alakuljanak, de négy szereplő számára lehetővé teszi, hogy nonprofit szervezetként működjön tovább. Az eltérő jogi formához eltérő adózási rendszer társul. A kifogásolt intézkedés ezen túlmenően nem érint adózási szabályokat, tehát más jogszabályok alá tartozó nonprofit szervezetek adózási rendszerét sem. Ebben az összefüggésben csak úgy

---

¹⁰ Lásd A Bíróság C-533/12 P és C-536/12 P sz. SNCM és Franciaország kontra Corsica Ferries France ügyben 2014. szeptember 4-én hozott ítéletének (ECLI:EU:C:2014:2142) 15. pontját.

¹¹ A Törvényszék T-865/16. sz. Fútból Club Barcelona kontra Európai Bizottság ügyében 2019. február 26-án hozott ítéletének (ECLI:EU:T:2019:113) 44. pontja (Továbbiakban: Barcelona-ítélet).

¹² Lásd a Barcelona-ítélet 45. és 64. pontját.

¹³ Lásd a Barcelona-ítélet 47. pontját.

¹⁴ Lásd A Bíróság C-559/12 P sz. Franciaország kontra Bizottság ügyben 2014. április 3-án hozott ítéletének (EU:C:2014:217) 63. pontját; valamint a Bíróság C-290/07. P. sz., Bizottság kontra Scott ügyben 2010. szeptember 2-án hozott ítéletének [EBHT 2010., I-7763. o.] 90. pontját.

állapítható meg, hogy a szóban forgó intézkedés alkalmas-e előny nyújtására, ha a nonprofit szervezetek adózási rendszerének valamennyi összetevőjét együttesen vizsgáljuk. E szervezetek adózása ugyanis elválaszthatatlan egész, melyet a kifogásolt intézkedés csak személyi hatályában módosított a szóban forgó négy vállalkozásokra nézve.

A Törvényszék a fentiekre tekintettel azt vizsgálta, hogy a megtámadott határozatban a Bizottság a Szerződések által megkövetelt módon bizonyította-e, hogy a nonprofit szervezetek adózási rendszere alkalmas volt arra, hogy a kedvezményezettjeit előnyösebb helyzetbe hozza az rt.-ként működő klubokhoz képest.

Maga a határozat is megállapítja, hogy eltérés van a nonprofit szervezetek és az rt.-ként működő klubok adómértékei között.¹⁵ Nem vitatható, hogy a négy kedvezményezett klubra az érintett időszakban kedvezményes adómértékkel kellett alkalmazni. Ugyanakkor a kedvezményes adómértékből eredő előny vizsgálata nem választható el a nonprofit szervezetekre vonatkozó adórendszer többi összetevőjének vizsgálatától.

A közigazgatási eljárásban érdekelt félként részt vevő Real Madrid klub arra hivatkozott, hogy a rendkívüli nyereség újbóli befektetése után járó adólevonás a nonprofit formában működő klubok esetében 2000 és 2013 között sokkal kedvezőtlenebb volt, mint a sportrt.-kre vonatkozó rendszer. A Bizottság szerint azonban az rt.-kre irányadó kedvezőbb adólevonási rendszer nem ellensúlyozza a nonprofit szervezetek kedvezményes adómértékét. A Bizottság azzal érvel, hogy az adólevonások e rendszere csupán elvben és hosszabb távon előnyösebb, másrészt pedig az adólevonásokat csak bizonyos feltételek mellett adják meg, nem folyamatosan érvényesek.

Ezzel szemben a Törvényszék úgy véli, hogy a szóban forgó intézkedés alapos vizsgálata nem merülhet ki annak egyszerű megállapításában, hogy az adólevonáshoz való jog feltételekhez kötött. Emlékezet a Bíróság korábbi ítélezési gyakorlatára, miszerint az adólevonás önmagában nem minősülhet támogatásnak, ugyanakkor a felső határok közötti eltérés támogatási elemet foglalhat magába. Emiatt annak megítélésekor, hogy valóban fennáll-e az előny a vitatott intézkedés kapcsán, az adólevonás területén mutatkozó eltéréseket is vizsgálni kell.¹⁶

A megtámadott határozat rögzíti, hogy a nonprofit formában működő labdarúgóklubok kevesebb adót fizettek, mint az általános rendszer alapján adózók. Ezzel kapcsolatban a felperes és az ügyben beavatkozó Spanyol Királyság is megjegyzi, hogy e kijelentés alapjául szolgáló adatok összesített adatok, amik vegyesen valamennyi ágazatot és gazdasági szereplőt magukba foglalnak, miközben a Bizottság csupán a négy kedvezményezett klubra és a

¹⁵ A Spanyolország által bizonyos labdarúgóklubok javára nyújtott SA.29769 (2013/C) (korábbi 2013/NN) állami támogatásról szóló, 2016. július 4-i (UE) 2016/2391 bizottsági határozat (HL 2016. L 357., 1. o.), (8) és (34) preambulumbekzdése.

¹⁶ Barcelona-ítélet 60-62.pontja.

sporttr-kre alkalmazandó adómértékeket hasonlítja össze. Sőt, ezek az adatok csak a 2008 és 2011 közötti négy üzleti évre vonatkoznak, miközben a vitatott rendszer az 1990 és 2015 közötti időszakot öleli fel. A Bizottság tehát a felperes szerint nem jelenthette ki, hogy a nonprofit formában tevékenykedő klubok kevesebbet adóztak, mint az rt.-ként működők. Ebből következik, hogy a Bizottság tévesen értékelt a tényeket. Kérdés, hogy a téves értékelés ellenére a Bizottság támaszkodhatott-e kizárólag a szóban forgó adatokra.

Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint¹⁷ egy adójogi bánásmód egyben előnyt is jelent, ha pénzügyileg kedvezőbb helyzetbe hozza a kedvezményezettjeit a többi adóalanyhoz képest. Ebből következően a vitatott intézkedésnek alkalmasnak kell lennie arra, hogy a négy sportklubot előnyben részesítse a vele összehasonlítható helyzetben lévő adóalanyokhoz képest.

Láthattuk, hogy a kedvezményezett klubok egyike (a Real Madrid) a közigazgatási eljárás során jelezte, hogy a nonprofit szervezetekre vonatkozó rendszer 2000 és 2013 között sokkal kedvezőtlenebb volt az általános adózási rendszernél. A Real Madrid azt is megjegyezte, hogy az érintett ágazatban jelentős mértékű adólevonásra került sor elsősorban játékos igazolásokból. Ezt a Bizottság sem vitatta.

A Törvényszék szerint az alapos vizsgálat követelménye megkívánta volna, hogy a Bizottság az általa hivatkozott adatokat összevesse a Real Madrid által benyújtott ténybeli elemekkel. Erre azonban nem került sor.¹⁸

A fentiekre tekintettel látható, hogy a Bizottság határozatának meghozatalakor birtokában volt azoknak az információknak, melyek bemutatják a labdarúgó ágazatban az adólevonások sajátosságait. E sajátosságoknak kételyeket kellett volna ébresztenie a Bizottságban arra vonatkozóan, hogy valóban alkalmazhatóak-e a labdarúgó ágazatra azok a megállapítások, melyek valamennyi ágazatban tevékenykedő nonprofit szervezetek adózása és az általános adózási rendszer összehasonlításából erednek.

Mindezek alapján a Törvényszék megállapította, hogy a Bizottság nem teljesítette arra vonatkozó kötelezettségét, hogy jogilag megkövetelt módon bizonyítsa, hogy a vitatott intézkedés előnyt biztosított a kedvezményezettek számára.¹⁹

***

A Törvényszék ítéletében megállapította, hogy a spanyol adórendszer egésze arra irányul, hogy semlegesítse a részvénytársaságokra és nonprofit szervezetekre irányadó adómértékek közötti eltérést. Az adómértékek és alkalmazandó adólevonások együttes hatásainak összehasonlító vizsgálata

---

¹⁷ Lásd a Bíróság T-297/02 sz. ACEA kontra Bizottság ügyben 2009. június 11-én hozott ítéletének (EU:T:2009:189) 64. pontját.

¹⁸ Barcelona-ítélet 66. pontja.

¹⁹ Barcelona-ítélet 67. pontja.

nyilvánvalóvá tette, hogy a szóban forgó rendszer valóban hátrányosan érintette a felperest a sportrészvénytársaságokra alkalmazandó rendszerhez képest, ezért a Törvényszék megsemmisítette a Bizottság határozatát.

A Törvényszék jelen ügyben megerősítette, hogy amikor a Bizottság egy tagállam által bevezetett intézkedést vizsgál, körütekintőnek és rendkívül alaposnak kell lennie. Fel kell tárnia a támogatási szándékot alátámasztó és azt esetlegesen cáfoló tényeket, körülményeket is. Mindezek után, csakis a teljes körű információk birtokában határozhat arról, hogy egy adott intézkedés támogatásnak minősül-e vagy sem. Ha a Bizottság nem tesz eleget e kötelezettségének, az EUB megsemmisíti a határozatát.

Források jegyzéke:

- A Bíróság 73/79. sz., Bizottság kontra Olaszország ügyben 1980. május 21-én hozott ítéletének [EBHT 1980., 1533. o.]
- A Bíróság C-156/98. sz., Németország kontra Bizottság ügyben 2000. szeptember 19-én hozott ítélete [EBHT 2000., I-6857. o.]
- A Bíróság C-290/07. P. sz., Bizottság kontra Scott ügyben 2010. szeptember 2-án hozott ítélete (EBHT 2010., I-7763. o)
- A Bíróság C-533/12 P és C-536/12 P sz. SNCM és Franciaország kontra Corsica Ferries France ügyben 2014. szeptember 4-én hozott ítélete (ECLI:EU:C:2014:2142)
- A Bíróság C-559/12 P sz. Franciaország kontra Bizottság ügyben 2014. április 3-án hozott ítélete (EU:C:2014:217)
- A Bíróság T-297/02 sz. ACEA kontra Bizottság ügyben 2009. június 11-én hozott ítélete (EU:T:2009:189)
- A Bizottság C(2011)7287. számú határozata
- A Spanyolország által bizonyos labdarúgóklubok javára nyújtott SA.29769 (2013/C) (korábbi 2013/NN) állami támogatásról szóló, 2016. július 4-i (UE) 2016/2391 bizottsági határozat (HL 2016. L 357., 1. o.)
- A Törvényszék T-197/97. és T-198/97. sz., Weyl Beef Products és társai kontra Bizottság ügyben 2001. január 31-én hozott ítélete [EBHT 2001., II-303. o.]
- A Törvényszék T-865/16. sz. Fútbol Club Barcelona kontra Európai Bizottság ügyében 2019. február 26-án hozott ítélete (ECLI:EU:T:2019:113)
- Várnay Ernő - Papp Mónika (2016): *Az Európai Unió joga*, Wolters Kluwer, Budapest, 2016